ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 22.6.2021
COM(2021) 316 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως ενωσιακού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 118 για την περίοδο 2015-2019

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως ενωσιακού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 118 για την περίοδο 2015-2019

1. Εισαγωγή και ιστορικό

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου[1] (στο εξής: κανονισμός ελέγχου) προβλέπει ένα σύστημα ελέγχου της αλιείας της ΕΕ που θα διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τους κανόνες της κοινής αλιευτικής πολιτικής[2] (ΚΑΠ). Σε συνδυασμό με τον κανονισμό για την παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη (ΠΑΑ) αλιεία[3] και τον κανονισμό σχετικά με τη βιώσιμη διαχείριση των εξωτερικών αλιευτικών στόλων[4], ο κανονισμός ελέγχου θεσπίζει κανόνες και μέτρα για τον έλεγχο, την επιθεώρηση και την επιβολή βάσει μιας συνολικής και ολοκληρωμένης προσέγγισης.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη που εμπλέκονται στη διαχείριση και την εφαρμογή του συστήματος ελέγχου της αλιείας είναι τα κράτη μέλη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας (EFCA)[5] και οι εμπορικές επιχειρήσεις. Ο κανονισμός ελέγχου εφαρμόζεται σε ολόκληρη την αλυσίδα των αλιευτικών δραστηριοτήτων, από το δίχτυ έως το πιάτο.

Το παρόν έγγραφο καλύπτει τη νομική υποχρέωση της Επιτροπής να υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού ελέγχου στα κράτη μέλη ανά πενταετία (άρθρο 118 παράγραφος 2).

Το 2017, η Επιτροπή εξέδωσε την πρώτη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή και την αξιολόγηση του κανονισμού ελέγχου η οποία κάλυψε την πρώτη πενταετία (2010-2014) από την έναρξη ισχύος του[6]. Η αξιολόγηση κατέδειξε ότι ο κανονισμός ελέγχου είναι απαραίτητος για την επίτευξη των στόχων της ΚΑΠ και την επιβολή των μέτρων διατήρησης και διαχείρισης. Με τις αρχές και τις διατάξεις του κανονισμού ελέγχου αντιμετωπίζονται ζητήματα που έχουν οδηγήσει στο παρελθόν σε υπεραλίευση και ελλιπή συμμόρφωση με τους κανόνες περί αλιείας. Η ανάλυση στην πρώτη έκθεση κατέδειξε επίσης ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν σε γενικές γραμμές τις κύριες διατάξεις του κανονισμού ελέγχου, αλλά λόγω της πολυπλοκότητας των κανόνων και του χρόνου που απαιτείται για την προσαρμογή, σε ορισμένες περιπτώσεις η εφαρμογή ορισμένων διατάξεων πραγματοποιείται με καθυστέρηση. Η έκθεση κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα ότι ο κανονισμός ελέγχου, παρότι

---

1 ΕΕ L 343 της 22.12.2009, σ. 1

2 ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 22.

3 ΕΕ L 286 της 29.10.2008, σ. 1.

4 ΕΕ L 347 της 28.12.2017, σ. 81

5 https://www.efca.europa.eu.

6 COM(2017) 192 final.

συνέβαλε στη βελτίωση του συστήματος ελέγχου της αλιείας και της συμμόρφωσης προς την ΚΑΠ, δεν είναι απολύτως κατάλληλο για τον συγκεκριμένο σκοπό (βλ. ενότητα 3.1). Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ελλείψεις που εντοπίστηκαν, το 2018 η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση για την αναθεώρηση του συστήματος ελέγχου της αλιείας της ΕΕ[7]. Η πρόταση αυτή βρίσκεται επί του παρόντος στο στάδιο των διαπραγματεύσεων με το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η παρούσα δεύτερη έκθεση παρέχει επισκόπηση της εφαρμογής των βασικών διατάξεων του κανονισμού ελέγχου για την περίοδο 2015-2019.

Οι πληροφορίες που παρουσιάζονται στο παρόν έγγραφο βασίζονται: i) σε δεδομένα που διαβίβασαν τα κράτη μέλη δυνάμει του άρθρου 118 του κανονισμού ελέγχου[8]· ii) σε παρατηρήσεις της Επιτροπής που προέκυψαν από ελέγχους, επαληθεύσεις και επιθεωρήσεις οι οποίες διενεργήθηκαν σύμφωνα με τον τίτλο X του κανονισμού ελέγχου· iii) σε πληροφορίες από τις επακόλουθες ενέργειες αναφορικά με τους εν λόγω ελέγχους, επαληθεύσεις και επιθεωρήσεις· iv) σε συζητήσεις που διεξήχθησαν στο πλαίσιο των ομάδων εμπειρογνωμόνων για θέματα ελέγχου της αλιείας και συμμόρφωσης· και v) σε άλλες ειδικές δραστηριότητες (π.χ. σεμινάρια, συναντήσεις).

2. Εφαρμογή του κανονισμού ελέγχου από τα κράτη μέλη

Τα κράτη μέλη έχουν την ευθύνη να διασφαλίσουν την ορθή εφαρμογή του συστήματος ελέγχου της αλιείας. Κατά την περίοδο 2015-2019, τα κράτη μέλη εξακολούθησαν να βελτιώνουν την εφαρμογή του κανονισμού ελέγχου. Πραγματοποιήθηκαν βελτιώσεις σε τομείς όπου είχαν εντοπιστεί ελλείψεις κατά την προηγούμενη περίοδο αναφοράς, ιδίως: i) στα συστήματα επιβολής κυρώσεων και μορίων· ii) στην παρακολούθηση μικρών σκαφών· iii) στην αναφορά δεδομένων αλιευμάτων από μικρά σκάφη· και iv) στην ανταλλαγή δεδομένων. Μολονότι οι εν λόγω βελτιώσεις είναι καλοδεχούμενες, η ψηφιοποίηση των αλιευτικών δεδομένων δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη, οπότε απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες σε αυτόν τον τομέα. Ομοίως, μολονότι πραγματοποιήθηκαν βελτιώσεις στα συστήματα επιβολής κυρώσεων των κρατών μελών (μεταξύ άλλων μέσω της θέσπισης συστημάτων επιβολής μορίων), απαιτούνται περισσότερες ενέργειες για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική και ισότιμη εφαρμογή και επιβολή αυτών των μέτρων. Περισσότερες λεπτομέρειες όσον αφορά τα σημεία αυτά παρέχονται στις παρακάτω ενότητες.

2.1. Όροι πρόσβασης σε ύδατα και πόρους και έλεγχος της διαχείρισης του αλιευτικού στόλου

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι αλιευτικές δραστηριότητες εκτελούνται σύμφωνα με τους κανόνες της ΚΑΠ, για την πραγματοποίησή τους απαιτείται **αλιευτική άδεια** και, όπου

[7] COM(2018) 368 final.

[8] Εκτενής και λεπτομερής σύνοψη των δεδομένων που διαβίβασαν τα κράτη μέλη περιλαμβάνεται στη συνοπτική έκθεση των δεδομένων που υπέβαλαν τα κράτη μέλη δυνάμει του άρθρου 118 του κανονισμού ελέγχου, η οποία είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση Circabc (europa.eu) μαζί με τις αρχικές εκθέσεις που υποβλήθηκαν.

ισχύουν ειδικές προϋποθέσεις, **άδεια αλίευσης**. Ο συνολικός αριθμός των έγκυρων αλιευτικών αδειών που ανέφεραν τα κράτη μέλη μειώθηκε ελαφρώς κατά την περίοδο 2015-2019, από σχεδόν 96 000 έγκυρες αλιευτικές άδειες το 2015 σε περίπου 91 000 το 2019. Κατά την περίοδο αυτή, τα κράτη μέλη ανέφεραν την προσωρινή αναστολή περισσότερων από 1 500 αλιευτικών αδειών και την οριστική αφαίρεση περισσότερων από 1 100 αλιευτικών αδειών. Ο αριθμός των αδειών αλίευσης αυξήθηκε από 30 500 το 2015 σε περισσότερες από 38 500 το 2019, ενώ 154 άδειες αλίευσης ανεστάλησαν προσωρινά και 187 άδειες αλίευσης αφαιρέθηκαν οριστικά.

Προκειμένου να διασφαλίσουν αποτελεσματικό έλεγχο, τα κράτη μέλη πρέπει να διατηρούν σε λειτουργία ένα **σύστημα παρακολούθησης σκαφών (VMS),** και τα αλιευτικά σκάφη ολικού μήκους 12 μέτρων και άνω πρέπει να διαθέτουν συσκευή που επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές να τα εντοπίζουν και να τα αναγνωρίζουν αυτόματα. Ωστόσο, ορισμένα σκάφη μπορούν να απαλλάσσονται από την εν λόγω απαίτηση αν: i) έχουν ολικό μήκος μεταξύ 12 και 15 μέτρων και δραστηριοποιούνται αποκλειστικά εντός της θαλάσσιας επικράτειας του κράτους μέλους σημαίας· ή ii) δεν παραμένουν ποτέ για χρονικό διάστημα άνω των 24 ωρών στη θάλασσα, αρχής γενομένης από τον χρόνο αναχώρησης έως την επιστροφή στον λιμένα. Βάσει ανάλυσης των δεδομένων που υπέβαλαν τα κράτη μέλη προκύπτει ότι, μολονότι αυτή η παρέκκλιση εξακολουθεί να εφαρμόζεται ευρέως, η κάλυψη του συστήματος VMS για σκάφη ολικού μήκους μεταξύ 12 και 15 μέτρων αυξήθηκε από 35 % το 2015 σε 40 % το 2019.

Ο **έλεγχος της ισχύος κινητήρα** αποτελεί βασικό στοιχείο του συστήματος ελέγχου της αλιείας της ΕΕ. Η ισχύς κινητήρα και η ολική χωρητικότητα των αλιευτικών σκαφών είναι δύο δείκτες αλιευτικής ικανότητας που ρυθμίζονται από το καθεστώς εισόδου/εξόδου[9]. Είναι επίσης οι δύο δείκτες αλιευτικής ικανότητας για τους οποίους έχουν τεθεί ανώτατα όρια στην ΚΑΠ. Για αυτούς τους λόγους, η διαχείριση της αλιευτικής ικανότητας του στόλου, συμπεριλαμβανομένου του καθεστώτος εισόδου/εξόδου για το μητρώο αλιευτικών σκαφών της ΕΕ[10], εξαρτάται από την ακριβή και αξιόπιστη καταγραφή αυτών των δύο παραμέτρων. Η ακρίβεια των δηλώσεων ισχύος κινητήρα που υποβάλλουν τα κράτη μέλη είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η αλιευτική ικανότητα των στόλων τους δεν υπερβαίνει τα σχετικά όρια και, ως εκ τούτου, η αλιευτική ικανότητα του στόλου της ΕΕ συνάδει με εκείνο το επίπεδο αλιευτικής δραστηριότητας που αποτρέπει την υπεραλίευση των αποθεμάτων. Το 2019, η Επιτροπή δημοσίευσε μελέτη σχετικά με την επαλήθευση της ισχύος κινητήρα σε 15 κράτη μέλη[11]. Από τη μελέτη προέκυψε ότι είναι ευρέως διαδεδομένη η μη συμμόρφωση σε όλα τα κράτη μέλη, σε όλες τις περιοχές και σε όλα τα είδη σκαφών που κάλυψε η μελέτη. Τα πορίσματα εγείρουν ερωτήματα όσον αφορά τη συνολική συμμόρφωση των κρατών μελών με τα ανώτατα όρια αλιευτικής ικανότητας και με το καθεστώς εισόδου/εξόδου. Η μελέτη επιβεβαίωσε επίσης ότι οι υφιστάμενες διατάξεις σχετικά με τον έλεγχο της ισχύος κινητήρα δεν είναι απολύτως κατάλληλες για τον

9 ΕΕ L 169 της 30.6.2017, σ. 1.

10 ΕΕ L 34 της 9.2.2017, σ. 9.

11 https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a867cbac-8e90-11e9-9369-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-99423821.

επιδιωκόμενο σκοπό. Επίσης, η φυσική δοκιμή της ισχύος κινητήρα είναι δαπανηρή και επαχθής, τόσο για τις αρχές όσο και για τις επιχειρήσεις. Επίσης, η φυσική δοκιμή είναι συχνά αναποτελεσματική, δεδομένου ότι η ισχύς κινητήρα μπορεί να τροποποιηθεί διακριτικά κατά τη διάρκεια της δοκιμής ή μετά τη δοκιμή. Επομένως, φαίνεται ότι είναι σκόπιμη η μετάβαση σε ένα σύστημα «συνεχούς παρακολούθησης κινητήρα» τουλάχιστον για ορισμένα τμήματα του στόλου. Η μετάβαση σε αυτό το σύστημα προτάθηκε ήδη από την Επιτροπή στην πρότασή της για την αναθεώρηση του συστήματος ελέγχου της αλιείας.

Για την καλύτερη παρακολούθηση των δεδομένων του στόλου και της αλιευτικής ικανότητας του στόλου σε επίπεδο ΕΕ, η Επιτροπή επικαιροποίησε το μητρώο του στόλου της ΕΕ[12,13]. Το μητρώο περιλαμβάνει μια βάση δεδομένων που είναι εν μέρει διαθέσιμη στο κοινό.

2.2. Εργαλεία αναφοράς αλιευμάτων, ζύγιση και ιχνηλασιμότητα

Προκειμένου να διευκολυνθεί η αποτελεσματική παρακολούθηση, τα αλιευτικά σκάφη της ΕΕ ολικού μήκους 10 μέτρων και άνω είναι υποχρεωμένα να τηρούν **ημερολόγιο αλιείας.** Τα σκάφη ολικού μήκους 12 μέτρων και άνω πρέπει να τηρούν το ημερολόγιο αυτό σε ηλεκτρονική μορφή (ηλεκτρονικό ημερολόγιο), παρότι ισχύει εξαίρεση που επιτρέπει σε ορισμένα **σκάφη ολικού μήκους μεταξύ 12 και 15 μέτρων** να τηρούν το ημερολόγιο σε έντυπη μορφή[14]. Τα δεδομένα καταδεικνύουν μια τάση μείωσης της χρήσης έντυπου ημερολογίου, παρότι η χρήση του εξακολουθεί να είναι διαδεδομένη. Ο αριθμός σκαφών ολικού μήκους άνω των 12 μέτρων που χρησιμοποιούσαν ηλεκτρονικό ημερολόγιο αυξήθηκε από 4 800 το 2014 σε σχεδόν 8 700 το 2019. Αυτή η άνοδος οφείλεται στην αύξηση της χρήσης ηλεκτρονικών ημερολογίων σε σκάφη ολικού μήκους μεταξύ 12 και 15 μέτρων, όπου η χρήση των εν λόγω ημερολογίων αυξήθηκε από 30 % σε 40 %. Επιπροσθέτως, το ποσοστό των σκαφών ολικού μήκους μεταξύ 10 και 12 μέτρων που χρησιμοποιούσαν ηλεκτρονικό ημερολόγιο αυξήθηκε από σχεδόν 2 % το 2014 σε 11 % το 2019.

Η παρακολούθηση αλιευμάτων για **σκάφη ολικού μήκους κάτω των 10 μέτρων** πρέπει να εκτελείται μέσω σχεδίων δειγματοληψίας, έντυπων ημερολογίων ή δελτίων πώλησης. Το ποσοστό των σκαφών που υπόκεινται σε καθεμιά από τις εν λόγω μεθόδους παρακολούθησης παρέμεινε αρκετά σταθερό καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, με αποκλίσεις λίγων μόνο εκατοστιαίων μονάδων από έτος σε έτος. Η συνηθέστερη μέθοδος παρακολούθησης ήταν τα σχέδια δειγματοληψίας. Εκτός από αυτές τις μορφές ελέγχου, ορισμένα κράτη μέλη εφάρμοσαν τη χρήση ηλεκτρονικών ημερολογίων και, μολονότι ο αριθμός των σκαφών που τα χρησιμοποιούν είναι ομολογουμένως πολύ περιορισμένος με βάση τις σχετικές εκθέσεις, αυξήθηκε από 100 το 2015 σε 450 το 2019.

---

[12] Για το ευρύ κοινό, από τον Ιούνιο του 2018 τα δεδομένα της εφαρμογής αναρτώντο τακτικά σε αρχείο Excel στον ιστότοπο Europa. Η διαδικτυακή εφαρμογή που είναι διαθέσιμη σήμερα τέθηκε σε λειτουργία τον Δεκέμβριο του 2019.

[13] https://webgate.ec.europa.eu/fleet-europa/index_en.

[14] Τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούν σκάφη ολικού μήκους μεταξύ 12 και 15 μέτρων τα οποία:
α) δραστηριοποιούνται αποκλειστικά εντός της θαλάσσιας επικράτειας του κράτους μέλους σημαίας· ή
β) δεν παραμένουν ποτέ για χρονικό διάστημα άνω των 24 ωρών στη θάλασσα, αρχής γενομένης από τον χρόνο αναχώρησης έως την επιστροφή στον λιμένα.

Δεδομένου ότι η υποβολή έντυπων εκθέσεων θεωρείται αναποτελεσματική και δημιουργεί μεγάλη διοικητική επιβάρυνση[15], η πρόταση της Επιτροπής για την αναθεώρηση του συστήματος ελέγχου της αλιείας της ΕΕ στοχεύει στην πλήρη ψηφιοποίηση της διαδικασίας υποβολής εκθέσεων για όλα τα τμήματα του στόλου, σύμφωνα με την ψηφιακή στρατηγική της ΕΕ[16]. Τα μέτρα που προτείνονται σε αυτόν τον τομέα σε επίπεδο ΕΕ συνάδουν με τις διαθέσιμες τεχνολογίες. Τα προτεινόμενα μέτρα στοχεύουν επίσης στη αποφυγή τυχόν στρεβλώσεων των ισότιμων όρων ανταγωνισμού που θα μπορούσαν να προκύψουν αν τα κράτη μέλη εφάρμοζαν αυτές τις νέες τεχνολογίες μονομερώς. Στο πλαίσιο αυτό, τον Δεκέμβριο του 2018, η Επιτροπή διοργάνωσε ένα σεμινάριο σχετικά με τα **ψηφιακά εργαλεία για την αλιεία μικρής κλίμακας**[17]. Το σεμινάριο κάλυψε τα εξής θέματα: i) ψηφιακά εργαλεία για την παρακολούθηση των σκαφών· ii) ψηφιακά εργαλεία για την αναφορά αλιευμάτων· και iii) ενότητα αφιερωμένη ειδικά στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) ως μηχανισμό χρηματοδότησης. Το σεμινάριο αποτέλεσε ευκαιρία για την ανταλλαγή: i) γνώσεων· ii) βέλτιστων πρακτικών· και iii) τάσεων και εξελίξεων σχετικά με ψηφιακές λύσεις για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της αλιείας μικρής κλίμακας. Γενικά, οι συμμετέχοντες στο σεμινάριο τάχθηκαν υπέρ της τεχνολογικής καινοτομίας, παρότι εξέφρασαν επιφυλάξεις σχετικά με τις δαπάνες και τις οικονομίες κλίμακας που αφορούν την εγκατάσταση ψηφιακών εργαλείων σε μεγαλύτερο ποσοστό του στόλου της ΕΕ. Όσον αφορά το ζήτημα αυτό, η πρόταση της Επιτροπής για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ) 2021-2027[18,19] προβλέπει την παροχή στήριξης για αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού με σκοπό την υποχρεωτική παρακολούθηση σκαφών και τα ηλεκτρονικά συστήματα υποβολής εκθέσεων σε σκάφη παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας[20] με ποσοστό έντασης ενίσχυσης 100 %.

Εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με την **ιχνηλασιμότητα**, παρότι έχει σημειωθεί πρόοδος στον τομέα αυτόν και τα κράτη μέλη έχουν αναζητήσει διάφορες λύσεις προκειμένου να διασφαλίσουν την ιχνηλασιμότητα των αλιευτικών προϊόντων. Υπάρχουν κενά στην αλυσίδα πληροφοριών λόγω της συνεχιζόμενης χρήσης τόσο έντυπων όσο και ηλεκτρονικών πληροφοριών, καθώς και έλλειψη εναρμονισμένων προτύπων δεδομένων. Τα κενά αυτά δεν έχουν αντιμετωπιστεί ακόμη. Η εφαρμογή των υφιστάμενων κανόνων ιχνηλασιμότητας δυνάμει του κανονισμού ελέγχου αποδείχτηκε ότι αποτελεί πρόκληση για πολλά κράτη μέλη. Αυτό οφείλεται: i) στην έλλειψη συντονισμού μεταξύ των διαφόρων αρχών που είναι αρμόδιες για τους ελέγχους στην αλυσίδα εφοδιασμού· ii) στις διαφορετικές ερμηνείες ως προς την εφαρμοσιμότητα των διατάξεων περί ιχνηλασιμότητας· και iii) στη

---

15 SWD(2018) 280 final

16 Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης | Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης (europa.eu).

17 https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/news/workshop-digital-tools-small-scale-fisheries-brussels-4-5-december-2018-2018-11-30_en

18 COM(2018) 390 final.

19 https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/news/commissioner-sinkevicius-welcomes-provisional-political-agreement-european-maritime-fisheries_en

20 Η παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας καλύπτει τα αλιευτικά σκάφη που έχουν ολικό μήκος κάτω των 12 μέτρων και δεν χρησιμοποιούν συρόμενο αλιευτικό εξοπλισμό.

σύγχυση που επικρατεί ως προς τις διατάξεις περί ιχνηλασιμότητας του γενικού κανονισμού για τα τρόφιμα[21]. Τα πορίσματα αυτά επιβεβαιώνουν το αποτέλεσμα της προηγούμενης αξιολόγησης του κανονισμού ελέγχου, που απέδωσε την ανεπαρκή εφαρμογή του στην έλλειψη σαφήνειας του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου. Τα πορίσματα αυτά επιβεβαιώνουν επίσης περαιτέρω τη χρησιμότητα της πρότασης της Επιτροπής για την αναθεώρηση του συστήματος ελέγχου της αλιείας. Για να συμβάλει στην αντιμετώπιση των ζητημάτων αυτών, τον Οκτώβριο του 2019 η Επιτροπή διοργάνωσε ένα **σεμινάριο για την ιχνηλασιμότητα των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας**[22]. Το σεμινάριο κάλυψε τα εξής θέματα: i) τις αλλαγές που προτείνονται για τις απαιτήσεις περί ιχνηλασιμότητας κατά την υπό εξέλιξη αναθεώρηση του κανονισμού ελέγχου· και ii) παρουσιάσεις διαφορετικών συστημάτων και τεχνολογιών που εφαρμόζονται επί του παρόντος από τα κράτη μέλη και τον οικείο κλάδο στον τομέα της ιχνηλασιμότητας των αλιευτικών προϊόντων. Τα βασικά σημεία που συζητήθηκαν στο σεμινάριο περιλάμβαναν τη σημασία της διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων και τον τρόπο διασφάλισης της αποδοτικής εφαρμογής προς όφελος όλων των ενδιαφερομένων, δηλαδή των αρχών, των επιχειρήσεων και των τελικών καταναλωτών.

Η διαχείριση των ποσοστώσεων αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες της διαχείρισης της αλιείας σύμφωνα με την ΚΑΠ. Η ακριβής ζύγιση, καταγραφή και ιχνηλασιμότητα των αλιευτικών προϊόντων είναι απαραίτητη: i) για τους σκοπούς του ελέγχου· ii) για την παρακολούθηση της απορρόφησης των ποσοστώσεων· και iii) για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των αλιευτικών δραστηριοτήτων. Οι έλεγχοι και οι επαληθεύσεις που διενήργησε η Επιτροπή σε επιλεγμένα κράτη μέλη[23] επισήμαναν σημαντικές ελλείψεις ως προς τη **ζύγιση, την καταγραφή και την ιχνηλασιμότητα** των αλιευμάτων. Οι ελλείψεις αυτές: i) υπονομεύουν τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού κατά την εφαρμογή των κανόνων μεταξύ των κρατών μελών· ii) διευκολύνουν την υπεραλίευση· και iii) έχουν ως αποτέλεσμα τη δήλωση αλιευμάτων που υπολείπονται των πραγματικών. Και τα τρία αυτά προβλήματα θέτουν σε κίνδυνο την επίτευξη των στόχων της ΚΑΠ. Η Επιτροπή έχει λάβει μέτρα για να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις που διαπιστώθηκαν (βλ. ενότητα 3.3) και θα συνεχίσει να αξιολογεί την εφαρμογή των κανόνων που αφορούν τη ζύγιση, την καταγραφή αλιευμάτων και την ιχνηλασιμότητα από πλευράς των κρατών μελών.

[21] ΕΕ L 31 της 1.2.2002, σ. 1.

[22] https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/news/traceability-fisheries-products-know-what-you-buy-2019-10-10_en

[23] Βέλγιο, Δανία, Ιρλανδία και Κάτω Χώρες.

2.3. Ειδικά προγράμματα ελέγχου και επιθεώρησης (ΕΠΕΕ)

Τα **ειδικά προγράμματα ελέγχου και επιθεώρησης** (ΕΠΕΕ) που θέσπισε η Επιτροπή για πέντε θαλάσσιες λεκάνες της ΕΕ[24] έχουν εφαρμοστεί από τα κράτη μέλη σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Η EFCA διασφαλίζει τον επιχειρησιακό συντονισμό των δραστηριοτήτων επιθεώρησης σε περιφερειακό επίπεδο μέσω των κοινών σχεδίων ανάπτυξης (ΚΣΑ). Ο συνολικός αριθμός των επιθεωρήσεων που διεξήχθησαν στο πλαίσιο των ΚΣΑ σχεδόν διπλασιάστηκε από το 2015 έως το 2019, ξεπερνώντας τις 32 000 επιθεωρήσεις το 2019. Το ποσοστό των εικαζόμενων[25] παραβάσεων τόσο για τις θαλάσσιες όσο και τις χερσαίες επιθεωρήσεις διπλασιάστηκε και αυτό κατά την ίδια περίοδο, και οι μέσοι όροι για όλα τα έτη και όλες τις θαλάσσιες λεκάνες κυμαίνονται από 2 % έως πάνω από 24 %[26]. Η μεγάλη πλειονότητα των εικαζόμενων παραβάσεων που προσδιορίστηκαν κατά τη διάρκεια θαλάσσιων και χερσαίων επιθεωρήσεων στο πλαίσιο των ΚΣΑ αφορούσαν ανακριβείς δηλώσεις αλιευμάτων και μη συμμόρφωση με τους κανόνες περί τεχνικών μέτρων[27]. Το 2019 οι εικαζόμενες παραβάσεις που αφορούσαν περιπτώσεις ανακριβούς καταγραφής αντιστοιχούσαν στο 40 % και πλέον του συνολικού αριθμού των εικαζόμενων παραβάσεων που εντοπίστηκαν στον Εύξεινο Πόντο και τη Βόρεια Θάλασσα. Οι παραβάσεις που αφορούσαν περιπτώσεις ανακριβούς καταγραφής ανήλθαν σχεδόν στο 60 % των εικαζόμενων παραβάσεων στη Βαλτική Θάλασσα, και αυξήθηκαν σε 75 % στο πλαίσιο των ΚΣΑ για τα «δυτικά ύδατα» του Βορειοανατολικού Ατλαντικού. Όσον αφορά το ΚΣΑ της Μεσογείου, οι εικαζόμενες παραβάσεις που αφορούσαν μη συμμόρφωση με τους κανόνες περί τεχνικών μέτρων αντιστοιχούσαν στο 30 % όλων των παραβάσεων, οι δε εικαζόμενες παραβάσεις που αφορούσαν περιπτώσεις ανακριβούς καταγραφής αντιστοιχούσαν στο 25 %, ενώ το υπόλοιπο 45 % των εικαζόμενων παραβάσεων που εντοπίστηκαν αφορούσαν μη συμμόρφωση με τους κανόνες σχετικά με τη διαχείριση ή την ιχνηλασιμότητα.

Τα τελευταία έτη, η συλλογή πληροφοριών στον τομέα του ελέγχου της αλιείας έχει βελτιωθεί χάρη στη χρήση **νέων τεχνολογιών**, όπως οι τεχνολογίες γεωσκόπησης. Το 2019 η EFCA χρησιμοποίησε **δορυφορική τηλεπισκόπηση** για τον εντοπισμό σκαφών, την αναγνώριση στόχων και άλλα ειδικά καθήκοντα παρακολούθησης.

2.4. Έλεγχος της υποχρέωσης εκφόρτωσης

Η **υποχρέωση εκφόρτωσης**, που τέθηκε πλήρως σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2019, αποτελεί ένα από τα βασικά στοιχεία της αναθεωρημένης ΚΑΠ. Αφότου ξεκίνησε η σταδιακή εφαρμογή της τον Ιανουάριο του 2015, τα κράτη μέλη έχουν σημειώσει ελάχιστη πρόοδο όσον αφορά τον έλεγχο και την επιβολή της εφαρμογής της. Η Επιτροπή διεξήγαγε ορισμένους ελέγχους προκειμένου να αξιολογήσει τα μέτρα που θέσπισαν τα κράτη μέλη για:

---

[24] Ανατολικός Ατλαντικός και Μεσόγειος· Εύξεινος Πόντος· Βαλτική Θάλασσα· Βόρεια Θάλασσα και διαίρεση ICES IIa· δυτικά ύδατα του Βορειοανατολικού Ατλαντικού.

[25] Ως «εικαζόμενες παραβάσεις» νοούνται παραβάσεις που εντοπίζονται από επιθεωρητή και αναφέρονται στην έκθεση επιθεώρησης, χωρίς να έχει εκδοθεί ακόμη απόφαση από αρμόδια αρχή ή δικαστή.

[26] https://www.efca.europa.eu/sites/default/files/EFCA%20Annual%20Report%20for%20year%202019.pdf.

[27] ΕΕ L 198 της 25.7.2019, σ. 105.

i) τη διασφάλιση του ελέγχου και της επιβολής της υποχρέωσης εκφόρτωσης· και ii) τη διασφάλιση της ακριβούς τεκμηρίωσης όλων των αλιευμάτων. Τα πορίσματα αυτών των ελέγχων [σε συνδυασμό με άλλες εκθέσεις όπως: i) οι εκθέσεις αξιολόγησης της συμμόρφωσης που καταρτίζει η EFCA σε συνεργασία με περιφερειακές ομάδες εμπειρογνωμόνων ελέγχου[28]· ii) οι εκθέσεις των κρατών μελών· και iii) οι εκθέσεις περιβαλλοντικών μη κυβερνητικών οργανώσεων] υποδεικνύουν συνολικά χαμηλό επίπεδο συμμόρφωσης με την υποχρέωση εκφόρτωσης. Τα πορίσματα καταδεικνύουν επίσης την ύπαρξη εκτεταμένης, παράνομης και μη τεκμηριωμένης απόρριψης αλιευμάτων σε αρκετές θαλάσσιες λεκάνες. Η επιτυχία της υποχρέωσης εκφόρτωσης εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από την εφαρμογή από πλευράς των κρατών μελών κατάλληλων μέτρων για τη διασφάλιση του ελέγχου των αλιευτικών δραστηριοτήτων και της επιβολής των σχετικών κανόνων στη θάλασσα. Τα μέτρα αυτά προάγουν τη συμμόρφωση και δίνουν κίνητρα στον αλιευτικό κλάδο για την αποφυγή των ανεπιθύμητων αλιευμάτων ευθύς εξαρχής, γεγονός που αποτελεί έναν από τους στόχους της ΚΑΠ. Έχει αποδειχτεί ότι η ηλεκτρονική παρακολούθηση εξ αποστάσεως (REM), που περιλαμβάνει κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης και αισθητήρες, αποτελεί το πλέον αποδοτικό από πλευράς κόστους μέσο που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα κράτη μέλη για να διασφαλίσουν τον έλεγχο των αλιευτικών δραστηριοτήτων και την επιβολή των σχετικών κανόνων στη θάλασσα. Για αυτόν τον λόγο, η πρόταση της Επιτροπής για την αναθεώρηση του συστήματος ελέγχου της αλιείας της ΕΕ παρέχει τη νομική βάση για την υποχρεωτική χρήση της ηλεκτρονικής παρακολούθησης εξ αποστάσεως με βάση τον κίνδυνο, εφόσον η μέθοδος αυτή αποτελεί το πλέον αποτελεσματικό και αποδοτικό από πλευράς κόστους μέσο για τον έλεγχο της υποχρέωσης εκφόρτωσης στη θάλασσα. Το 2019 η EFCA, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, εκπόνησε τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές και ελάχιστες προδιαγραφές για την ηλεκτρονική παρακολούθηση εξ αποστάσεως[29].

2.5. Επιθεωρήσεις και επιβολή

Ο αριθμός των **εξουσιοδοτημένων από τα κράτη μέλη προσώπων για τη διενέργεια επιθεωρήσεων αλιείας** αυξήθηκε από περίπου 12 750 το 2015 σε σχεδόν 14 400 το 2019, και οι επιθεωρητές κυμαίνονται από περίπου 4 έως 5 000 ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης ανά κράτος μέλος. Αν συγκρίνουμε το ποσοστό των επιθεωρητών αλιείας πλήρους και μερικής απασχόλησης, περίπου 1 στους 3 ασκεί τον έλεγχο αλιείας ως κύρια εργασία του. Είναι δύσκολο να εκτιμηθεί τυχόν πραγματική αύξηση του προσωπικού που ασχολείται ειδικά με τον έλεγχο της αλιείας επειδή οι αρμοδιότητες των επιθεωρητών ποικίλλουν ανά κράτος μέλος[30]. Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη επισήμαναν ότι αντιμετωπίζουν πρόβλημα υποστελέχωσης των υπηρεσιών επιθεώρησης, γεγονός που ενδεχομένως επηρεάζει αρνητικά την αποτελεσματικότητα των συστημάτων ελέγχου τους.

---

[28] https://www.efca.europa.eu/en/content/compliance-evaluation.

[29] https://www.efca.europa.eu/en/content/technical-guidelines-and-specifications-implementation-remote-electronic-monitoring-rem-eu.

[30] Υπάρχουν πολλοί και διάφοροι αξιωματούχοι σε εθνικό επίπεδο που θα μπορούσαν να θεωρηθούν επιθεωρητές, από εξειδικευμένους επιθεωρητές αλιείας έως αστυνομικούς και αξιωματούχους που απασχολούνται ως τελωνειακοί υπάλληλοι.

Τα κράτη μέλη ανέφεραν συνολικά περίπου 450 000 **επιθεωρήσεις** κατά την περίοδο 2015-2019. Αν συγκρίνουμε τα ποσοστά των επιθεωρήσεων μεταξύ των τεσσάρων βασικών τοποθεσιών, το 48 % από αυτές διενεργήθηκε στον λιμένα ή στο σημείο εκφόρτωσης, το 26 % στην αγορά, το 22 % στη θάλασσα και το 4 % κατά τη μεταφορά.

Τα κράτη μέλη ανέφεραν τη χρήση 1 147 περιπολικών σκαφών για τη διενέργεια επιθεωρήσεων αλιείας το 2015, αριθμός που αυξήθηκε σε 1 256 το 2019, ενώ ο συνολικός αριθμός ημερών περιπολίας στη θάλασσα ανήλθε σχεδόν σε 100 000 κατά την περίοδο αναφοράς 2015-2019, σε σύγκριση με 56 000 ημέρες περιπολίας στη θάλασσα που αναφέρθηκαν για την περίοδο 2010-2014. Επιπροσθέτως, τα κράτη μέλη ανέφεραν αύξηση των αεροσκαφών επιτήρησης που ασχολούνται ειδικά με τον έλεγχο και την επιτήρηση της αλιείας από 72 το 2015 σε 76 το 2019, ενώ συμπληρώθηκαν συνολικά σχεδόν 30 000 ώρες επιτήρησης κατά την περίοδο 2015-2019. Αυξήθηκε επίσης η χρήση νέων τεχνολογιών για την επιτήρηση της αλιείας. Το 2015 2 κράτη μέλη ανέφεραν τη χρήση δρόνων, ο συνολικός δε αριθμός των εν λόγω αεροσκαφών ανήλθε σε 8, ενώ το 2019 7 κράτη μέλη χρησιμοποίησαν δρόνους, έχοντας σε λειτουργία συνολικά 39 τέτοια αεροσκάφη.

Κατά την περίοδο 2015-2019, τα κράτη μέλη εντόπισαν συνολικά 65 000 **εικαζόμενες παραβάσεις**, ενώ ο ετήσιος αριθμός των παραβάσεων αυτών κυμάνθηκε μεταξύ 12 000 και 14 000. Ο αριθμός των **σοβαρών παραβάσεων** παρουσίασε γενική ανοδική τάση, με αύξηση από περίπου 3 000 το 2015 σε 3 500 το 2019. Κατά μέσο όρο, σε 1 στις 10 επιθεωρήσεις διαπιστώθηκαν παραβάσεις.

Οι συχνότερες εικαζόμενες παραβάσεις ήταν αυτές που αφορούσαν την ιχνηλασιμότητα (28 %), ακολουθούμενες από εκείνες που αφορούσαν το ημερολόγιο αλιείας και τη δήλωση εκφόρτωσης (22 %) και εκείνες που αφορούσαν τους κανόνες ελέγχου των πολυετών σχεδίων[31] (20 %). Όσον αφορά τις λιγότερο συχνά εικαζόμενες παραβάσεις, τα κράτη μέλη δεν ανέφεραν καθόλου —ή σχεδόν καθόλου— παραβάσεις που αφορούσαν: i) την παρακολούθηση των καθεστώτων τιμών και παρεμβάσεων· ii) την κοινή οργάνωση των αγορών· ή iii) τη ζύγιση μετά τη μεταφορά.

Το 2019 η Επιτροπή εκπόνησε μια μελέτη για τα **συστήματα επιβολής κυρώσεων**[32] των κρατών μελών. Στόχος ήταν να αναλυθεί σε βάθος και να αξιολογηθεί η λειτουργία των εθνικών συστημάτων επιβολής κυρώσεων, ιδίως όσον αφορά τις κυρώσεις που επέβαλαν τα κράτη μέλη για παραβάσεις από το 2015 έως το 2019. Από τα αποτελέσματα της μελέτης προκύπτει ότι το απαραίτητο νομικό πλαίσιο στα κράτη μέλη είναι ως επί το πλείστον ολοκληρωμένο και ότι πολλά κράτη μέλη βελτίωσαν το νομικό τους πλαίσιο την τελευταία πενταετία. Στο τέλος του 2019, όλα τα κράτη μέλη εκτός από ένα εφάρμοζαν σύστημα επιβολής μορίων για τους κατόχους άδειας και τους πλοιάρχους αλιευτικών σκαφών. Ωστόσο, σε ορισμένα κράτη μέλη η εφαρμογή του **συστήματος επιβολής μορίων** έχει καθυστερήσει ή δεν έχει τεθεί ακόμη σε λειτουργία. Επιπλέον, υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των χωρών όσον αφορά τη διάρκεια των διαδικασιών που σχετίζονται με

[31] https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/fisheries/rules/multiannual-plans_en

[32] Μελέτη σχετικά με τα συστήματα επιβολής κυρώσεων των κρατών μελών για παραβάσεις των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/dfb452c8-c4df-11eb-a925-01aa75ed71a1

την επιβολή κυρώσεων και το επίπεδο των επιβαλλόμενων κυρώσεων. Τα πορίσματα αυτά καταδεικνύουν ότι, παρά τη βελτίωση της κατάστασης κατά την περίοδο 2015-2019 σε σύγκριση με την περίοδο 2010-2014, απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες για τη διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού. Αποδεικνύουν επίσης ότι απαιτούνται περισσότερες ενέργειες προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι κυρώσεις που επιβάλλει το κάθε κράτος μέλος είναι αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές. Οι βασικότεροι στόχοι της αναθεώρησης του συστήματος ελέγχου της αλιείας που πρότεινε η Επιτροπή το 2018 συμπεριλαμβάνουν την εξάλειψη των υφιστάμενων ρυθμιστικών εμποδίων που δεν επιτρέπουν την ισότιμη μεταχείριση των επιχειρήσεων και τον θεμιτό ανταγωνισμό σε ολόκληρη την ΕΕ.

2.6. Δεδομένα και πληροφορίες

Τα κράτη μέλη υποβάλλουν τακτικά στην Επιτροπή **δεδομένα αλιευμάτων και αλιευτικής προσπάθειας**. Αυτό καθιστά δυνατή την παρακολούθηση των συνολικών επιτρεπόμενων αλιευμάτων και της κατανάλωσης της ποσόστωσης. Η διασφάλιση της ποιότητας των δεδομένων αποτελεί βασικό στοιχείο του έργου που εκτελούν τα κράτη μέλη και η Επιτροπή με σκοπό τη βελτίωση της παρακολούθησης των ποσοστώσεων, στο πλαίσιο του οποίου η ποιότητα των δεδομένων διασφαλίζεται μέσω κατάλληλης επικύρωσης δεδομένων και διασταυρούμενων ελέγχων. Όσον αφορά την υποχρέωση δημιουργίας αυτοματοποιημένου **συστήματος διασταυρούμενων ελέγχων και επικύρωσης δεδομένων,** 22 από τα 23 κράτη μέλη ανέφεραν ότι έχουν δημιουργήσει τέτοιο σύστημα, αλλά μόνο 12 από αυτά τα 22 κράτη μέλη έχουν ήδη αυτοματοποιήσει τα συστήματά τους. Άλλα 6 κράτη μέλη σχεδιάζουν να προβούν στην αυτοματοποίηση το 2021. Εξακολουθούν να παρατηρούνται πρόσθετες καθυστερήσεις στην αυτοματοποίηση σε 4 κράτη μέλη. Μερικά κράτη μέλη ανέφεραν την εφαρμογή αυτοματοποιημένων διασταυρούμενων ελέγχων ως σημαντικότατο επίτευγμα κατά την περίοδο 2015-2019.

Προκειμένου να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα της ανταλλαγής δεδομένων, η Επιτροπή θέσπισε το 2016 ένα δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα βάσει του οποίου τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόσουν το **πρότυπο διαχείρισης αλιευτικών δεδομένων FLUX** (Fisheries Language for Universal eXchange)[33]. Με το πρότυπο FLUX, οι περιφερειακοί οργανισμοί διαχείρισης της αλιείας και οι χώρες ανά τον κόσμο μπορούν για πρώτη φορά να χρησιμοποιούν έναν ενιαίο παγκόσμιο κώδικα για την αυτοματοποίηση της συλλογής και της διάδοσης των δεδομένων τους σχετικά με τα αλιεύματα. Το εν λόγω πρότυπο είναι επίσης εναρμονισμένο με τα πρότυπα που χρησιμοποιούνται για την ιχνηλασιμότητα των φόρων και των τροφίμων. Τα τελευταία 5 έτη, η πρόοδος που σημειώθηκε ως προς την εφαρμογή του προτύπου FLUX διέφερε ανά κράτος μέλος και ανά τομέα. Το σύστημα ανταλλαγής «επίπεδο μεταφοράς FLUX» (FLUX TL) λειτουργεί αυτήν τη στιγμή στην Επιτροπή και σε 22 από τα 23 οικεία κράτη μέλη. Όλες οι ανταλλαγές αλιευτικών δεδομένων πραγματοποιούνται μέσω μιας κεντρικής πλατφόρμας ανταλλαγής δεδομένων η οποία φιλοξενείται από τη ΓΔ MARE και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αποστολή επικυρωμένων δεδομένων και περιεχομένου στην Επιτροπή με τη χρήση

[33] http://www.unece.org/uncefact/unflux.

τυποποιημένων μορφοτύπων. Οι ανταλλαγές δεδομένων με τη χρήση αυτών των μορφοτύπων είτε πραγματοποιούνται ήδη είτε βρίσκονται σε ικανοποιητικό στάδιο προόδου στα περισσότερα κράτη μέλη για τις εξής κατηγορίες δεδομένων: αλιευτική δραστηριότητα, δελτία πώλησης, θέση σκαφών, δεδομένα στόλου και συγκεντρωτικά δεδομένα αλιευμάτων.

3. Εφαρμογή από την Επιτροπή

Η Επιτροπή διαδραμάτισε κεντρικό ρόλο στη συνδρομή των κρατών μελών για την εφαρμογή του κανονισμού ελέγχου και την παρακολούθηση της συμμόρφωσής τους με αυτόν. Ειδικότερα, η Επιτροπή: i) κατέστησε δυνατή την ανταλλαγή αλιευτικών δεδομένων αναπτύσσοντας την απαραίτητη υποδομή ΤΠ· ii) διενήργησε μεγάλο αριθμό ελέγχων και επαληθεύσεων, προβαίνοντας σε επακόλουθες ενέργειες αναφορικά με αυτούς τους ελέγχους και τις επαληθεύσεις· iii) βοήθησε τα κράτη μέλη στην ερμηνεία της νομοθεσίας· και iv) οργάνωσε πολλές ομάδες εμπειρογνωμόνων για τον έλεγχο της αλιείας. Όλες αυτές οι δραστηριότητες, παράλληλα με τον επιχειρησιακό συντονισμό που προσφέρει η EFCA, έχουν συμβάλει στη βελτίωση της εφαρμογής του κανονισμού ελέγχου κατά την περίοδο αναφοράς.

3.1. Θέσπιση νομοθεσίας και χάραξη πολιτικής

Το 2017 η Επιτροπή εξέδωσε την ανακοίνωση για την εφαρμογή και την αξιολόγηση του κανονισμού ελέγχου[34]. Σύμφωνα με το άρθρο 118 παράγραφος 3, η έκθεση αυτή αξιολόγησε την εφαρμογή του κανονισμού και τις επιπτώσεις του στην ΚΑΠ 5 έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του. Στο πλαίσιο του προγράμματος βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου (REFIT) του 2015[35], η έκθεση αξιολόγησε επίσης το κατά πόσον ο κανονισμός ελέγχου ήταν κατάλληλος για τον επιδιωκόμενο σκοπό, εστιάζοντας στην απλούστευση και τη μείωση της κανονιστικής επιβάρυνσης. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι, παρόλο που ο κανονισμός ελέγχου συνέβαλε στη βελτίωση του συστήματος ελέγχου της αλιείας και την αύξηση της συμμόρφωσης με τους κανόνες της ΚΑΠ, δεν ήταν απολύτως κατάλληλος για τον επιδιωκόμενο σκοπό. Η έκθεση επισήμανε αρκετές βασικές προκλήσεις τις οποίες απαιτείται να αντιμετωπίσουν η ΕΕ και τα κράτη μέλη προκειμένου να διασφαλίσουν: i) βιώσιμη αλιεία· ii) ισότιμους όρους ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων· και iii) βελτίωση των συνεργειών με άλλες πολιτικές, ιδίως αυτών που αφορούν το περιβάλλον και τις αγορές. Με βάση μια ειδική έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου[36], ένα ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου[37] και μια γνωμοδότηση της πλατφόρμας REFIT[38], αποδεικνύεται επίσης ότι το

---

34 COM(2017) 192 final.

35 «Πρόγραμμα ελέγχου της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας της νομοθεσίας (REFIT) - Τρέχουσα κατάσταση και προοπτικές - Πίνακας αποτελεσμάτων REFIT», SWD(2015) 110 final.

36 Ειδική έκθεση «Ελεγχος της αλιείας στην ΕΕ: απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες» https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=41459.

37 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2016-0407_EL.html.

38 https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/xiv3acontrol_of_eu_fisheries.pdf.

σύστημα ελέγχου της αλιείας της ΕΕ εμπεριέχει σφάλματα και γενικότερα δεν είναι κατάλληλο για τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Συγκεκριμένα, το Ελεγκτικό Συνέδριο εξέφρασε ανησυχίες όσον αφορά τα εξής ζητήματα: i) την ακρίβεια των μητρώων στόλου των κρατών μελών (σε σχέση με την ισχύ κινητήρα και την ολική χωρητικότητα)· ii) την υπερβολική εξάρτηση από αναξιόπιστα έντυπα συστήματα αναφοράς αλιευμάτων· iii) την έλλειψη αποτελεσματικής παρακολούθησης του στόλου μικρής κλίμακας· iv) την ανάγκη δημιουργίας μιας πλατφόρμας ανταλλαγής δεδομένων που θα διευκολύνει την κοινή χρήση αλιευτικών δεδομένων μεταξύ των κρατών μελών· v) την έλλειψη τυποποιημένων πρωτοκόλλων επιθεώρησης της αλιείας· και vi) την ανάγκη εφαρμογής ενός συστήματος ανταλλαγής δεδομένων για τις παραβάσεις και τις κυρώσεις μεταξύ των κρατών μελών.

Τον Ιούνιο του 2017 η Επιτροπή δρομολόγησε πολιτική πρωτοβουλία για την αναθεώρηση του συστήματος ελέγχου της αλιείας της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτής της πρωτοβουλίας, τον Οκτώβριο του 2017 η Επιτροπή δημοσίευσε μια αρχική εκτίμηση επιπτώσεων και, στη συνέχεια, διενήργησε στοχευμένες διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο του 2017. Ως αποτέλεσμα, τον Μάιο του 2018 η Επιτροπή εξέδωσε **πρόταση για την αναθεώρηση του συστήματος ελέγχου της αλιείας της ΕΕ**[39]. Η πρόταση αποσκοπεί στα εξής: i) να ενισχύσει τις διατάξεις περί επιβολής· ii) να διασφαλίσει τη βελτίωση της ποιότητας και της ανταλλαγής αλιευτικών δεδομένων και πληροφοριών, ιδίως όσον αφορά την αλιεία μικρής κλίμακας και την ερασιτεχνική αλιεία· iii) να συμπληρώσει το κενό της ΚΑΠ όσον αφορά τον έλεγχο της υποχρέωσης εκφόρτωσης· iv) να μειώσει τη διοικητική επιβάρυνση· και v) να βελτιώσει τις συνέργειες με άλλες πολιτικές. Με βάση την τρέχουσα ανάλυση της εφαρμογής του κανονισμού ελέγχου για την περίοδο 2015-2019, όλα αυτά τα ζητήματα εξακολουθούν να είναι επίκαιρα. Η πρόταση επί του παρόντος αποτελεί αντικείμενο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας και εξετάζεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Οι στόχοι της αναθεώρησης συνάδουν πλήρως με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία[40], καθώς προβλέπουν την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων του ψηφιακού μετασχηματισμού για την υποστήριξη του οικολογικού μετασχηματισμού. Η πρόταση αποτελεί επίσης μέρος της στρατηγικής της Επιτροπής «από το αγρόκτημα στο πιάτο»[41], δεδομένου ότι το αναθεωρημένο σύστημα ελέγχου της αλιείας θα καταπολεμήσει την απάτη στον τομέα των τροφίμων και θα συμβάλλει στη βιωσιμότητα των τροφίμων μέσω ενός βελτιωμένου συστήματος ιχνηλασιμότητας.

Η αξιολόγηση REFIT τόνισε την σημασία των ΕΠΕΕ. Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη θεωρούν ότι τα ΕΠΕΕ είναι απολύτως απαραίτητα για την αποτελεσματικότητα των επιθεωρήσεων και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών τόσο εντός της ΕΕ όσο και στα διεθνή ύδατα. Το 2017 σε συνεργασία με την EFCA και τα κράτη μέλη, η Επιτροπή ξεκίνησε μια προσπάθεια για την εκπόνηση νέας προσέγγισης η οποία: i) θα διασφαλίσει τον

39 COM(2018) 368 final.

40 https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_el.

41 https://ec.europa.eu/food/farm2fork_en.

εξορθολογισμό των υφιστάμενων ΕΠΕΕ[42]· ii) θα επεκτείνει τη γεωγραφική κάλυψη και το πεδίο εφαρμογής τους, σύμφωνα με την αναθεωρημένη ΚΑΠ· και iii) θα μειώσει τη διαχειριστική επιβάρυνση. Ως αποτέλεσμα, το 2018 η Επιτροπή ενέκρινε νέα ΕΠΕΕ[43], που καλύπτουν όλες τις θαλάσσιες λεκάνες της ΕΕ και το σύνολο της αλιείας που υπάγεται σε ενωσιακά μέτρα διατήρησης και διαχείρισης της αλιείας στις εν λόγω θαλάσσιες λεκάνες. Με αυτόν τον τρόπο βελτιώθηκαν επίσης τα ΚΣΑ ως πλατφόρμα συντονισμού. Εκπονήθηκε επίσης μια εναρμονισμένη μεθοδολογία αξιολόγησης των κινδύνων με σκοπό να εξασφαλιστούν: i) μια συνεκτική προσέγγιση για τα προγράμματα ελέγχου και επιθεώρησης εντός μιας δεδομένης θαλάσσιας λεκάνης· και ii) ισότιμοι όροι ανταγωνισμού στην αλιεία στα διάφορα κράτη μέλη. Η εναρμονισμένη μεθοδολογία[44] εκπονήθηκε από την EFCA σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και βασίζεται στις δυνητικές απειλές μη συμμόρφωσης με τους κανόνες της ΚΑΠ.

3.2. Δεδομένα και πληροφορίες

Από το 2015, η Επιτροπή έχει αφιερώσει σημαντικούς πόρους και προσπάθειες για την ανάπτυξη της απαραίτητης υποδομής ΤΠ προκειμένου να δώσει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να ανταλλάσσουν αλιευτικά δεδομένα χρησιμοποιώντας τον μορφότυπο UN/FLUX. Σύμφωνα με τη σύσταση του Ελεγκτικού Συνεδρίου[45] για βελτίωση της πληρότητας και της αξιοπιστίας των αλιευτικών δεδομένων, κατά την περίοδο 2015-2019 η Επιτροπή εστίασε τις προσπάθειες στην ανάπτυξη και την εφαρμογή του επιπέδου μεταφοράς FLUX (FLUX TL)[46]. Το έργο αυτό αποδείχτηκε δύσκολο διότι οι αρχικές εκδόσεις του FLUX TL δεν ήταν σε θέση να διαχειριστούν τον αυξανόμενο όγκο των προς ανταλλαγή δεδομένων. Με κάθε νέα έκδοση, το λογισμικό του FLUX TL κατέστη ισχυρότερο. Οι πλέον πρόσφατες επικαιροποιήσεις καλύπτουν τις απαραίτητες ανάγκες και προσφέρουν περισσότερα τεχνικά πλεονεκτήματα, για παράδειγμα, μια σελίδα παρακολούθησης. Η Επιτροπή διαδραμάτισε επίσης αποφασιστικό ρόλο προτείνοντας έγγραφα εφαρμογής που περιέχουν τους λεπτομερείς κανόνες για τις ανταλλαγές δεδομένων. Τα έγγραφα αυτά συμφωνούνται με τα κράτη μέλη μέσω της ομάδας εμπειρογνωμόνων για το σύστημα ERS και τη διαχείριση δεδομένων.

Η Επιτροπή εκπόνησε επίσης τυποποιημένους μορφοτύπους για την ανταλλαγή δεδομένων σχετικά με τις άδειες αλίευσης και τις εκθέσεις επιθεώρησης. Το σύστημα LICENSE για την ανταλλαγή αδειών αλίευσης μεταξύ των κρατών μελών, τρίτων μερών και της Επιτροπής τέθηκε σε λειτουργία τον Δεκέμβριο του 2020. Αναμένεται ότι το σύστημα LICENSE θα

---

42 ΕΕ L 350 της 20.12.2012, σ. 99· ΕΕ L 170 της 22.6.2013, σ. 66, ΕΕ L 175 της 27.6.2013, σ. 61, ΕΕ L 85 της 21.3.2014, σ. 15·

43 ΕΕ L 317 της 14.12.2018, σ. 29.

44 https://www.efca.europa.eu/sites/default/files/Risk%20Assessment%20Methodology.pdf.

45 Σύσταση 3 της ειδικής έκθεσης αριθ. 08/2017 «Έλεγχος της αλιείας στην ΕΕ: απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες» https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=41459.

46 Το FLUX TL είναι το λογισμικό που χρησιμοποιείται για την ανταλλαγή αλιευτικών δεδομένων μεταξύ των κρατών μελών, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της EFCA.

επεκταθεί προκειμένου να καταστήσει εφικτή την ανταλλαγή εκθέσεων επιθεώρησης έως τα μέσα του 2021.

Κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τον Νοέμβριο του 2019 η Επιτροπή δρομολόγησε πιλοτικό έργο για την εκπόνηση και τη δοκιμή ενός «καθεστώτος ελέγχου για την ερασιτεχνική αλιεία λαβρακιού»[47]. Ένας εξωτερικός ανάδοχος δημιούργησε ένα ολοκληρωμένο εργαλείο ΤΠ που δίνει στους ερασιτέχνες αλιείς τη δυνατότητα να ενημερώνουν γρήγορα τις εθνικές αρχές για τα καθημερινά τους αλιεύματα καταχωρίζοντάς τα. Δημιουργήθηκε μια διαδικτυακή πλατφόρμα που λαμβάνει αυτά τα δεδομένα αλιευμάτων (RecFishing.eu), η οποία θα επεκταθεί περαιτέρω χάρη στα θετικά αποτελέσματα του πιλοτικού έργου. Τα αποτελέσματα παρουσιάστηκαν στο διαδικτυακό σεμινάριο «Παρακολούθηση και έλεγχος της ερασιτεχνικής αλιείας», που διεξήχθη τον Δεκέμβριο του 2020[48].

3.3. Δραστηριότητες επαλήθευσης και επιβολής που εκτελεί η Επιτροπή

Τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν ότι διαθέτουν αποτελεσματικά συστήματα ελέγχου της αλιείας. Η Επιτροπή έχει την ευθύνη να επιβλέπει και να επιβάλλει την ορθή εφαρμογή του κανονισμού ελέγχου και των κανόνων της ΚΑΠ από τα κράτη μέλη. Προκειμένου να επαληθεύει την αποτελεσματικότητα των συστημάτων ελέγχου και τη συμμόρφωση των κρατών μελών με τους κανόνες της ΚΑΠ, η Επιτροπή διενεργεί επαληθεύσεις, ανεξάρτητες επιθεωρήσεις και ελέγχους. Κατά την περίοδο 2015-2019, η ΓΔ MARE διενήργησε περίπου 150 επιτόπιες επισκέψεις στα κράτη μέλη, οι περισσότερες από τις οποίες ήταν **έλεγχοι.** Δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στα εξής: i) στην ορθή λειτουργία των διαδικασιών καταγραφής αλιευμάτων· ii) στις διαδικασίες ζύγισης· iii) στα ισχύοντα μέτρα ελέγχου της υποχρέωσης εκφόρτωσης· iv) την παρακολούθηση και τον έλεγχο του εξωτερικού στόλου· και v) την επαλήθευση της ισχύος κινητήρα.

Διενεργήθηκαν επίσης **αποστολές επαλήθευσης και έλεγχοι** προκειμένου να επαληθευτεί η εφαρμογή των μέτρων ελέγχου για συγκεκριμένες αλιευτικές δραστηριότητες όπου εντοπίστηκαν ορισμένα ζητήματα που απαιτούσαν την ανάληψη επείγουσας δράσης, για παράδειγμα όσον αφορά τον τόνο στη Μεσόγειο, τον γάδο και τον σολομό στη Βαλτική και την αλιεία με τη χρήση ηλεκτρικού ρεύματος στη Βόρεια Θάλασσα. Διενεργήθηκαν έλεγχοι προκειμένου να διερευνηθούν εικαζόμενες παραβάσεις της ενωσιακής αλιευτικής νομοθεσίας για τις οποίες είχαν υποβληθεί σχετικές καταγγελίες. Επιπλέον, καταβλήθηκαν προσπάθειες προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ανεπάρκειες που εντοπίστηκαν στην ορθή εφαρμογή των διατάξεων περί επιβολής κυρώσεων και των συστημάτων επιβολής μορίων.

Από το 2019 έως το 2020, η Επιτροπή ζήτησε από δύο κράτη μέλη να διεξαγάγουν **διοικητικές έρευνες**. Η πρώτη έρευνα αφορούσε τη διερεύνηση ελλείψεων που εντοπίστηκαν όσον αφορά τα μέτρα ζύγισης και ελέγχου για την πελαγική αλιεία και την

[47] https://op.europa.eu/fr/publication-detail/-/publication/01f3d94d-4019-11eb-b27b-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-180378385.

[48] https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/news/webinar-recreational-fisheries-monitoring-and-control-2020-12-04_en

ερασιτεχνική αλιεία τόνου[49]. Η δεύτερη έρευνα αφορούσε τη διερεύνηση ανεπαρκειών όσον αφορά το σύστημα ελέγχου της ιχθυοκαλλιέργειας τόνου[50].

Σε πολλές περιπτώσεις, τα πορίσματα των ελέγχων και των αποστολών επαλήθευσης αντιμετωπίστηκαν επιτυχώς από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο ανεπίσημων διμερών διαλόγων (που είναι γνωστοί και ως **υποθέσεις EU Pilot**). Από το 2015 έως το 2018, η Επιτροπή κίνησε 7 υποθέσεις EU pilot για 6 κράτη μέλη, από τις οποίες 1 βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη. Οι υποθέσεις αυτές αφορούσαν: i) την εφαρμογή σχεδίου δράσης· ii) την εφαρμογή του συστήματος επιβολής μορίων σε δύο κράτη μέλη· iii) τον έλεγχο του στόλου που λειτουργεί στη ζώνη της σύμβασης NEAFC· iv) την αναφορά αλιευμάτων· και v) τον έλεγχο της ισχύος κινητήρα σε δύο κράτη μέλη. Το 2019 η Επιτροπή κίνησε 24 υποθέσεις EU pilot που αφορούσαν συνολικά 17 κράτη μέλη. Από αυτές, 8 αφορούσαν τον έλεγχο του εξωτερικού στόλου των κρατών μελών, 15 τον έλεγχο της ισχύος κινητήρα και 1 το σύστημα επιβολής κυρώσεων και μορίων. Επιπροσθέτως, το 2020 η Επιτροπή κίνησε άλλες 3 υποθέσεις EU pilot που αφορούσαν 3 κράτη μέλη, από τις οποίες 2 αφορούσαν τον εγκλωβισμό τόνου και 1 αφορούσε τον έλεγχο του εξωτερικού στόλου.

Όταν εντοπίζει ελλείψεις στα συστήματα ελέγχου των κρατών μελών η αντιμετώπιση των οποίων απαιτεί επιπλέον προσπάθειες και χρόνο από πλευράς των κρατών μελών, η Επιτροπή εκπονεί **σχέδια δράσης** για τα εν λόγω κράτη μέλη. Κατά την περίοδο 2015-2019, η Επιτροπή εκπόνησε 9 νέα σχέδια δράσης[51], και κατά την ίδια περίοδο ολοκληρώθηκαν 6 από τα 8 σχέδια δράσης που είχαν δρομολογηθεί πριν από το 2015[52]. Στο τέλος του 2019, 11 κράτη μέλη εφάρμοζαν κάποιο σχέδιο δράσης[53], ενώ 4 νέα σχέδια δράσης ξεκίνησαν το 2020[54]. Τα 15 σχέδια δράσης που βρίσκονται σε εξέλιξη αφορούν: i) ανεπάρκειες που εντοπίστηκαν στο σύστημα καταγραφής αλιευμάτων· ii) τα συστήματα επιβολής κυρώσεων· iii) τη διαδικασία διαχείρισης κινδύνων; iv) τα ηλεκτρονικά συστήματα επικύρωσης δεδομένων / αυτοματοποιημένων διασταυρούμενων ελέγχων· και v) τις απαιτήσεις ιχνηλασιμότητας.

Τέλος, κατά την περίοδο 2015-2019, η Επιτροπή κίνησε τρεις **διαδικασίες επί παραβάσει** σε βάρος κρατών μελών. Οι διαδικασίες αυτές αφορούσαν: i) τον έλεγχο του στόλου σε ύδατα της ζώνης NAFO[55]· ii) την εφαρμογή του συστήματος επιβολής μορίων[56]· και iii) τη συμμόρφωση με τη ρήτρα αποκλειστικότητας και τον έλεγχο του στόλου που εκτελεί αλιευτικές δραστηριότητες στη Δυτική Αφρική[57]. Δύο από αυτές τις διαδικασίες

[49] Ιρλανδία.

[50] Κροατία.

[51] Βέλγιο, Ελλάδα, Εσθονία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Κύπρος, Μάλτα, Φινλανδία.

[52] Βουλγαρία, Ισπανία, Ιταλία, Λετονία, Μάλτα, Ρουμανία.

[53] Βέλγιο, Γαλλία, Ελλάδα, Εσθονία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Κύπρος, Μάλτα, Πορτογαλία, Φινλανδία.

[54] Βουλγαρία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σουηδία.

[55] Πορτογαλία.

[56] Ιρλανδία.

[57] Ιταλία.

ολοκληρώθηκαν το 2019 και το 2020[58], και 1[59] βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη. Μια διαδικασία επί παραβάσει που ξεκίνησε το 2014 και αφορούσε τη συμμόρφωση με το σύστημα καταγραφής αλιευμάτων και ζύγισης δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη[60]. Το 2020, η Επιτροπή κίνησε 3 πρόσθετες διαδικασίες επί παραβάσει: μία από αυτές αφορούσε τον έλεγχο των εγκαταστάσεων ιχθυοκαλλιέργειας τόνου[61], και δύο αφορούσαν το σύστημα καταγραφής αλιευμάτων και ζύγισης[62].

Μία από τις διαδικασίες επί παραβάσει οδήγησε στην εκ των προτέρων αναστολή κονδυλίων ελέγχου του ΕΤΘΑ, και οι αποστολές επαλήθευσης για την αλιεία σολομού στη Βαλτική οδήγησαν στη λήψη εκτελεστικής απόφασης επιστροφής[63] για ένα κράτος μέλος.

4. Έλεγχος της αλιείας και εφαρμογή της ΚΑΠ και του ΕΤΘΑ

Ο κανονισμός ελέγχου είναι ένας από τους βασικούς πυλώνες της εφαρμογής της ΚΑΠ επειδή ορίζει τους κανόνες για την αναφορά των αλιευμάτων. Οι κανόνες αυτοί είναι απαραίτητοι για την επαλήθευση της συμμόρφωσης με τα όρια αλιευμάτων που θεσπίζονται σε ετήσια βάση. Κατά την περίοδο 2015-2019, η Επιτροπή προέβη στον εξορθολογισμό της νομικής διαδικασίας για τη λειτουργία των μεταφορών ποσοστώσεων. Πέραν των βελτιώσεων όσον αφορά τους πόρους που αφιερώνουν τα κράτη μέλη για την υποβολή εκθέσεων, η εν λόγω εξορθολογισμένη νομική διαδικασία κατέστησε το σύστημα μεταφοράς ποσοστώσεων περισσότερο διαφανές και αποδοτικό. Ωστόσο, απαιτούνται πρόσθετες προσπάθειες προκειμένου να βελτιωθεί η υποβολή εκθέσεων για τις μεταφορές και τις μειώσεις στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών, δεδομένου ότι οι εν λόγω εκθέσεις εμπεριέχουν ενίοτε ασυνέπειες.

Η εφαρμογή ενός ενωσιακού συστήματος ελέγχου της αλιείας υποστηρίζεται μέσω του ΕΤΘΑ[64]. Στο πλαίσιο του ΕΤΘΑ, χορηγήθηκαν στα κράτη μέλη συλλογικά 567,9 εκατ. EUR για εργασίες ελέγχου και επιβολής κατά την περίοδο 2014-2019. Έως το τέλος του 2019, τα κράτη μέλη είχαν δεσμεύσει 375,8 εκατ. EUR για τις σχετικές δαπάνες[65], ποσό που αντιστοιχεί στο 66,2 % του συνολικού προβλεπόμενου προϋπολογισμού του ΕΤΘΑ για τα εν λόγω μέτρα. Τα κορυφαία από όλα τα είδη επενδύσεων ήταν τα εξής τρία: i) αγορά, εγκατάσταση και ανάπτυξη τεχνολογίας· ii) εκσυγχρονισμός και αγορά περιπολικών σκαφών, αεροσκαφών και ελικοπτέρων· και iii) λειτουργικές δαπάνες. Αυτά τα τρία είδη επενδύσεων συγκέντρωσαν από κοινού το 70 % των συνολικών δεσμεύσεων. Θα πρέπει να τονιστεί ότι, μολονότι η προτεραιότητα της ΕΕ στην οποία εμπίπτει ο έλεγχος

58 Ιταλία και Πορτογαλία.

59 Ιρλανδία.

60 Δανία.

61 Μάλτα.

62 Βέλγιο και Κάτω Χώρες.

63 ΕΕ L 56 της 27.2.2020, σ. 1.

64 ΕΕ L 149 της 20.5.2014, σ. 1

65 https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/news/eu-funding-fisheries-aquaculture-and-processing-sectors-how-have-member-states-used-it-2020-12_en

(προτεραιότητα της Ένωσης 3 «Ενίσχυση της εφαρμογής της ΚΑΠ») καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό απορρόφησης από όλα τα ταμεία αλιείας, το ποσοστό απορρόφησης 46,8 % είναι και πάλι χαμηλό σε απόλυτους όρους, και η Επιτροπή ελπίζει ότι θα βελτιωθεί η εκτέλεση τόσο του υφιστάμενου ΕΤΘΑ όσο και του νέου ΕΤΘΑΥ για την περίοδο 2021-2027. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν εκδοθεί κατευθυντήριες γραμμές για τον προγραμματισμό του ΕΤΘΑΥ[66] και έχουν διατεθεί δυνητικές δαπάνες του προϋπολογισμού για «τη βελτίωση της επιβολής και του ελέγχου της αλιείας καθώς και της διαβίβασης δεδομένων», συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης και υλοποίησης αποδοτικής και καινοτόμου τεχνολογίας παρακολούθησης της αλιείας[67].

5. Συντονισμός με τα κράτη μέλη, την EFCA και τρίτους εταίρους σε διεθνή φόρουμ

Η αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή του συστήματος ελέγχου της αλιείας απαιτεί διαρκή επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, της Επιτροπής και της EFCA. Απαιτεί επίσης συνεργασία σε διεθνές επίπεδο με χώρες εκτός ΕΕ και περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας.

Η Επιτροπή συζητά τακτικά την εφαρμογή του κανονισμού ελέγχου με τα κράτη μέλη και την EFCA στο πλαίσιο της **ομάδας εμπειρογνωμόνων για τον έλεγχο της αλιείας**. Τα ζητήματα επιβολής συζητούνται στο πλαίσιο της **ομάδας εμπειρογνωμόνων για τη συμμόρφωση,** ενώ οι εξελίξεις στον τομέα της ΤΠ και η εφαρμογή συζητούνται στο πλαίσιο της **ομάδας εμπειρογνωμόνων για το σύστημα ERS και τη διαχείριση δεδομένων.**

Σε επίπεδο ΕΕ, **η Επιτροπή και η EFCA** συνεργάζονται στενά για να διασφαλίσουν την ορθή εφαρμογή του συστήματος ελέγχου της αλιείας, ανταλλάσσοντας πληροφορίες και δεδομένα και συμμετέχοντας σε διάφορες συνεδριάσεις για τον έλεγχο της αλιείας. Η Επιτροπή εμπλέκεται συγκεκριμένα: i) σε δραστηριότητες που διοργανώνουν οι περιφερειακές ομάδες εμπειρογνωμόνων ελέγχου και η EFCA για την εφαρμογή των ΚΣΑ· και ii) στην ομάδα εργασίας για τις εκθέσεις ηλεκτρονικής επιθεώρησης και επιτήρησης.

Δεδομένου ότι η ΕΕ κατέχει ηγετική θέση στη διακυβέρνηση των ωκεανών και βρίσκεται στην πρώτη γραμμή της μάχης κατά της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας, προωθεί ενεργά τη βελτίωση της διακυβέρνησης των ωκεανών, μεταξύ άλλων μέσω μέτρων ελέγχου. Βάσει του θεματολογίου για τη διεθνή διακυβέρνηση των ωκεανών[68], η **Επιτροπή συνεργάζεται στενά με εταίρους από ολόκληρη την υφήλιο**, όπως, για παράδειγμα,

---

66 SWD(2020) 206 final — παράρτημα.

67 Οι προτεινόμενες επενδύσεις στον τομέα της επιβολής και του ελέγχου περιλαμβάνουν: i) τον έλεγχο και την παρακολούθηση της υποχρέωσης εκφόρτωσης· ii) τον έλεγχο της ζύγισης· iii) την επιτήρηση των θαλάσσιων υδάτων· iv) την ιχνηλασιμότητα καθώς και την παρακολούθηση και τον έλεγχο του στόλου μικρής κλίμακας· v) και την επαλήθευση κινητήρα. Άλλες προτεινόμενες επενδύσεις περιλαμβάνουν το σύστημα REM, συμπεριλαμβανομένων των εξής: i) κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης· ii) λογισμικού αυτόματης αναγνώρισης· iii) δρόνων· iv) δορυφορικών εικόνων υψηλής ευκρίνειας· v) τεχνολογίας αλυσίδας συστοιχιών· vi) συσκευών ERS χειρός· και vii) συσκευών και συστημάτων συνεχούς παρακολούθησης των επιδόσεων του κινητήρα.

68 https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/ocean/international-ocean-governance_en Η δράση 7 του θεματολογίου αποσκοπεί στην «Καταπολέμηση της παράνομης αλιείας και την ενίσχυση της βιώσιμης διαχείρισης των διατροφικών πόρων των ωκεανών παγκοσμίως». https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/ocean/international-ocean-governance_en

περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας[69] και διεθνείς οργανισμούς[70]. Η Επιτροπή συνεργάζεται επίσης σε διμερές επίπεδο με χώρες εκτός ΕΕ οι οποίες έχουν συνάψει συμφωνίες αλιείας με την ΕΕ[71] και με χώρες εκτός ΕΕ στο πλαίσιο διαλόγων σχετικά με την παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία[72] με σκοπό: i) τη διασφάλιση της συμμόρφωσης στον τομέα της αλιείας· ii) την εφαρμογή των πλέον πρόσφατων προτύπων για τον έλεγχο της αλιείας και την ανταλλαγή δεδομένων[73]· και iii) τη διενέργεια των απαραίτητων επακόλουθων ενεργειών αναφορικά με τις υποθέσεις μη συμμόρφωσης.

6. Συμπέρασμα

Ο έλεγχος της αλιείας είναι απαραίτητος για την επίτευξη των στόχων της ΚΑΠ και για τη διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων. Την περίοδο 2015-2019, τα κράτη μέλη σημείωσαν πρόοδο όσον αφορά την εφαρμογή του κανονισμού ελέγχου. Οι βελτιώσεις περιλάμβαναν τα εξής: i) πιο σύγχρονες μεθόδους ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της αυξημένης χρήσης των συστημάτων VMS και ERS για την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την αναφορά των αλιευτικών σκαφών· και ii) αυτοματοποιημένους διασταυρούμενων ελέγχους των αλιευτικών δεδομένων. Τα κράτη μέλη κατέβαλαν επίσης προσπάθειες προκειμένου να βελτιώσουν τα συστήματα επιβολής κυρώσεων που εφαρμόζουν, παρότι το επίπεδο της εφαρμογής των εν λόγω συστημάτων επιβολής κυρώσεων δεν είναι το ίδιο σε όλα τα κράτη μέλη, γεγονός που δημιουργεί άνισους όρους ανταγωνισμού. Η Επιτροπή και η EFCA βοήθησαν τα κράτη μέλη: i) να αναπτύξουν νέα εργαλεία ΤΠ· ii) να εναρμονίσουν τις μεθοδολογίες τους για την αξιολόγηση κινδύνων· και iii) να συντονιστούν σε επιχειρησιακό επίπεδο. Επιπροσθέτως, η εφαρμογή του ΕΤΘΑ πρόσφερε χρηματοδοτική στήριξη στον τομέα του ελέγχου μέσω ενισχύσεων για την αγορά, την εγκατάσταση και την ανάπτυξη τεχνολογιών και τον εκσυγχρονισμό των μεθόδων ελέγχου στα κράτη μέλη.

Παρά τις σημαντικές βελτιώσεις, η εφαρμογή του κανονισμού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει ελλείψεις. Οι ελλείψεις αυτές μπορούν να εντοπιστούν: i) στις διατάξεις για τον έλεγχο και την επαλήθευση της ισχύος κινητήρα· ii) στη ζύγιση· iii) στις υποχρεώσεις εκφόρτωσης· iv) στον έλεγχο του εξωτερικού στόλου· και v) στην επιβολή κυρώσεων. Τα επόμενα έτη, η Επιτροπή θα εστιάσει στην περαιτέρω εφαρμογή των μέτρων αυτών. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει επίσης να καταβάλλει προσπάθειες για την επιβολή και την πλήρη εφαρμογή της ΚΑΠ, καθώς και για τον αποτελεσματικό έλεγχο και την αποτελεσματική επιβολή σύμφωνα με την επιστολή ανάθεσης καθηκόντων της προέδρου von

---

69 https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/fisheries/international-agreements/regional-fisheries-management-organisations-rfmos_en

70 https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/fisheries/international-agreements_en

71 https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/fisheries/international-agreements/sustainable-fisheries-partnership-agreements-sfpas_en

72 https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/fisheries/rules/illegal-fishing_en

73 Χάρη στις προσπάθειες της ΕΕ, η NEAFC εξέδωσε το πρότυπο FLUX για τις ανταλλαγές δεδομένων τον Νοέμβριο του 2018. Η Επιτροπή ξεκίνησε επίσης διαπραγματεύσεις για την εισαγωγή του προτύπου UN/FLUX σε διάφορα διμερή φόρουμ, μεταξύ άλλων με τη Νορβηγία και τις Φερόες Νήσους.

der Leyen προς τον επίτροπο Virginijus Sinkevičius[74]. Επιπλέον, η Επιτροπή θα προβεί στις κατωτέρω ενέργειες: i) στην επαλήθευση της εφαρμογής των διατάξεων για την ιχνηλασιμότητα, σύμφωνα με τη στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο»· ii) στην επαλήθευση του ελέγχου των καθεστώτων αλιευτικής προσπάθειας· και iii) στην προώθηση της δοκιμής και της ανάπτυξης έξυπνων τεχνολογιών οι οποίες θα εφαρμοστούν στον τομέα του ελέγχου, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία. Τέλος, σε συνεργασία με την EFCA, η Επιτροπή θα καταβάλλει περαιτέρω προσπάθειες: i) για την εκπόνηση μεθοδολογιών αξιολόγησης της συμμόρφωσης με την υποχρέωση εκφόρτωσης· και ii) για την εναρμόνιση των μεθοδολογιών που χρησιμοποιούνται στην εφαρμογή σχεδίων δειγματοληψίας για τη ζύγιση. Όσον αφορά την αναθεώρηση του συστήματος ελέγχου της αλιείας, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να καταβάλλει προσπάθειες παράλληλα με το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο για την ενίσχυση, τον εκσυγχρονισμό και την αποσαφήνιση των υφιστάμενων κανόνων.

[74] https://ec.europa.eu/commission/commissioners/sites/comm-cwt2019/files/commissioner_mission_letters/mission-letter-sinkevicius-2019-2024_en.pdf.